

Bruksela, 5 czerwca 2020 r.
(OR. en)

8622/20

JAI 473
JAIEX 48
RELEX 418
ASIM 32
COWEB 80
COSI 93
ENFOPOL 134

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	5 czerwca 2020 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	8132/20 REV 1
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie wzmocnienia współpracy z partnerami z Bałkanów Zachodnich w dziedzinie migracji i bezpieczeństwa

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie wzmocnienia współpracy z partnerami z Bałkanów Zachodnich w dziedzinie migracji i bezpieczeństwa przyjęte 5 czerwca 2020 r.

KONKLUZJE RADY**w sprawie wzmocnienia współpracy z partnerami z Bałkanów Zachodnich w dziedzinie
migracji i bezpieczeństwa**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

1. PRZYWOŁUJĄC dyskusję poświęconą możliwym sposobom zwalczania siatek zajmujących się przemytem migrantów na Bałkanach Zachodnich, którą przeprowadzono – w oparciu o wspólne sprawozdanie przygotowane przez Europol, Frontex i EASO¹ – na nieformalnym posiedzeniu ministrów 24 stycznia w Zagrzebiu i podczas której wezwano do bardziej usystematyzowanej współpracy z partnerami z Bałkanów Zachodnich, a także deklarację z Sofii wydaną na szczycie UE – Bałkany Zachodnie w maju 2018 r., przesłania polityczne ze szczytu w Sybinie z maja 2019 r. i deklarację z Zagrzebia wydaną podczas szczytu UE – Bałkany Zachodnie w maju;
2. PRZYPOMINAJĄC, że współpraca i dalsze postępy wszystkich naszych partnerów z Bałkanów Zachodnich na europejskiej ścieżce przyczyniają się do pokoju, stabilności i dobrobytu zarówno w Europie Południowo-Wschodniej, jak i w Unii Europejskiej;
3. Z SATYSFAKCJĄ PRZYJMUJĄC zobowiązanie partnerów z Bałkanów Zachodnich do przestrzegania europejskich wartości i zasad i do przeprowadzenia niezbędnych reform w sposób gruntowny i dynamiczny;

¹ Dok. ST 5312/20.

4. Z ZADOWOLENIEM ODNOTOWUJĄC silne przywiązanie partnerów z Bałkanów Zachodnich do idei prymatu demokracji i praworządności, w szczególności w kontekście zwalczania korupcji i przestępczości zorganizowanej, zapewniania dobrych rządów, a także poszanowania praw człowieka, równości płci i praw osób należących do mniejszości;
5. Z UZNANIEM ODNOTOWUJĄC bieżące wysiłki UE i Bałkanów Zachodnich w walce z pandemią COVID-19, w tym z jej skutkami dla polityki w dziedzinie migracji i bezpieczeństwa, a także pakiet o wartości ponad 3,3 mld EUR na rzecz Bałkanów Zachodnich²;
6. PODKREŚLAJĄC fakt, że kompleksowe podejście w dziedzinie migracji i bezpieczeństwa wymaga kontynuacji reform na Bałkanach Zachodnich i że udane wdrożenie tych reform stanowi ważny aspekt unijnej perspektywy Bałkanów Zachodnich;
7. PRZYPOMINAJĄC, że presja migracyjna wywierana na Unię Europejską i państwa stowarzyszone w ramach Schengen, a także na partnerów z Bałkanów Zachodnich w związku z przepływem migrantów szlakiem wschodniośroziemnomorskim poczynszy od 2015 r. była znacząca;
8. UZNAJĄC, że oświadczenie UE–Turcja z marca 2016 r. wraz z działaniami podejmowanymi wspólnie przez państwa członkowskie UE i naszych partnerów z Bałkanów Zachodnich, aby zapobiec nielegalnym przepływom migracyjnym, doprowadziło do zmniejszenia nielegalnej migracji z Turcji do UE;
9. UZNAJĄC, że partnerzy z Bałkanów Zachodnich poczynili istotne postępy w ustanawianiu nowych lub wzmocnionych instytucji oraz we wdrażaniu przepisów i procedur w dziedzinie azylu, ochrony, zarządzania granicami i legalnej migracji, jak również w transponowaniu dorobku prawnego UE;

² Komunikat Komisji z 29 kwietnia w sprawie wsparcia dla regionu Bałkanów Zachodnich w zwalczaniu pandemii COVID-19 oraz w sprawie ożywienia gospodarczego po pandemii.

10. UZNAJĄC wysiłki zarówno partnerów z Bałkanów Zachodnich, jak i państw członkowskich UE na rzecz usprawnienia współpracy dwustronnej w celu zapobiegania nielegalnej migracji i nielegalnemu pobytowi oraz ograniczenia wysokiej liczby nieuzasadnionych wniosków o azyl składanych przez obywateli Bałkanów Zachodnich, w szczególności poprzez nasilenie przeciwdziałania przemytowi własnych obywateli i handlowi nimi, pogłębienie współpracy w zakresie powrotów i wspieranie wykorzystywania legalnych kanałów migracyjnych, zgodnie z kompetencjami krajowymi;
11. ODNOTOWUJĄC, że mimo to w latach 2018 i 2019 presja migracyjna zwiększyła się i że zmienił się charakter przepływów migracyjnych pod kątem zarówno tras, jak i struktury;
12. ODNOTOWUJĄC, że walka z nielegalną migracją to jeden z podstawowych celów;
13. BIORĄC POD UWAGĘ odnotowywane ostatnio wysokie poziomy presji migracyjnej w Europie Południowo-Wschodniej, zwłaszcza na granicy między Grecją i Turcją, oraz to, że pogarszająca się sytuacja polityczna, gospodarcza czy w zakresie bezpieczeństwa na Bliskim Wschodzie, w Afryce i Azji Południowej, a także społeczno-gospodarcze skutki COVID-19 dla krajów pochodzenia i krajów tranzytu mogą spowodować wzmożone przemieszczanie się migrantów i uchodźców;
14. PRZYPOMINAJĄC o zaangażowaniu UE na rzecz kompleksowej polityki migracyjnej obejmującej skuteczną kontrolę granic zewnętrznych UE;
15. UZNAJĄC, że presja migracyjna na szlaku wschodniośródziemnomorskim przed zamknięciem granic w związku z pandemią COVID-19 stale rosła oraz że w wyniku tej presji coraz bardziej dostępne i pożądate są usługi w zakresie przemytu migrantów przez granice partnerów z Europy Południowo-Wschodniej – bez dokumentów lub na podstawie dokumentów sfałszowanych – co prowadzi do nadużyć, których dopuszczają się przemytnicy lub handlarze ludźmi względem migrantów i które często zagrażają ich życiu;

16. UZNAJĄC, że wyzwania związane z migracją stojące przed partnerami z Bałkanów Zachodnich są powiązane z wyzwaniami, z którymi mierzy się UE, i że należy podjąć działania gwarantujące, że partnerzy dysponują odpowiednimi narzędziami, by w konstruktywny sposób reagować na wspólne wyzwania;
17. DOSTRZEGAJĄC, jak ważne jest zapobieganie terroryzmowi i ekstremizmowi, w tym finansowaniu, radykalizacji postaw i powrotom zagranicznych bojowników terrorystycznych, oraz zwalczanie tych zjawisk;
18. WYRAŻAJĄC zaniepokojenie w związku z możliwymi próbami wjazdu na europejskie terytorium podejmowanymi przez powracających zagranicznych bojowników terrorystycznych z wykorzystaniem siatek zajmujących się przemytem migrantów działających w regionie Europy Południowo-Wschodniej;
19. PRZYPOMINAJĄC, że region Bałkanów Zachodnich boryka się z wyzwaniami związanymi z bezpieczeństwem, stwarzanymi przez zorganizowane grupy przestępcze lub grupy terrorystyczne;
20. UZNAJĄC, że wiele zagrożeń dla bezpieczeństwa ma charakter transgraniczny, a zatem konieczna jest spójność działań podejmowanych przez UE i jej partnerów oraz wzmocniona współpraca, także na szczeblu operacyjnym. W związku z tym należy zwiększyć zdolności partnerów z Bałkanów Zachodnich w dziedzinie migracji i bezpieczeństwa, jak również wzmocnić i usprawnić mechanizmy współpracy;
21. PODKREŚLAJĄC sukcesy operacyjne, jakie osiągnięto w ramach cyklu polityki unijnej dotyczącej poważnej i zorganizowanej przestępczości międzynarodowej (EMPACT) na okres 2018–2021, zwłaszcza w dziedzinie walki z ułatwianiem nielegalnego wjazdu i pobytu, handlem ludźmi, nielegalnym handlem bronią palną oraz w dziedzinie zwalczania przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów, finansowania działań przestępczych i prania pieniędzy³;

³ Dok. ST 7704/17.

22. UZNAJĄC rolę, jaką delegatury UE na Bałkanach Zachodnich pełnią we wdrażaniu programów współpracy, oraz wsparcie udzielane temu regionowi w ramach instrumentów polityki zagranicznej UE;
23. NAWIAZUJĄC do przyjętego przez Radę 6 grudnia 2018 r. kompleksowego i operacyjnego zestawu środków w zakresie sprawniejszego reagowania na sieci zajmujące się przemytem migrantów, ze szczególnym uwzględnieniem Bałkanów Zachodnich⁴;
24. PODKREŚLAJĄC, jak ważne jest oddelegowanie przedstawicieli partnerów z Bałkanów Zachodnich do stosownych europejskich agencji zajmujących się kwestiami wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych oraz wzajemne wzmocnienie zaangażowania tych agencji i organów ścigania państw członkowskich na Bałkanach Zachodnich⁵;
25. ODNOTOWUJĄC rolę Komisji Europejskiej w przyznawaniu adekwatnych zasobów finansowych, w tym w ramach funduszy i instrumentów przewidzianych w kolejnych wieloletnich ramach finansowych, oraz w koordynowaniu unijnego wsparcia dla partnerów z Bałkanów Zachodnich w celu rozwijania ich zdolności do przeprowadzania dalszych działań dotyczących polityki w dziedzinie migracji i bezpieczeństwa;
26. UZNAJĄC dwustronne i wielostronne wysiłki podejmowane przez niektóre państwa członkowskie w celu wsparcia partnerów z Bałkanów Zachodnich w dziedzinie zarządzania granicami i bezpieczeństwa, azylu i przyjmowania,

⁴ Dok. ST 15250/18.

⁵ Dok. ST 5754/20.

APELUJE DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY WRAZ Z PARTNERAMI Z BAŁKANÓW ZACHODNICH:

27. dalej wspierały partnerów z Bałkanów Zachodnich w kwestiach migracji i bezpieczeństwa, zgodnie z kompleksowym podejściem UE w zakresie rozwijania sieci współpracy i partnerstwa po to, by:
- zapewnić skuteczniejszą politykę migracyjną, a także usprawnić zarządzanie granicami, zwłaszcza w odniesieniu do zapobiegania nielegalnej migracji i wtórnym przepływowi, zgodnie z priorytetami i strategiami UE;
 - dalej ulepszać funkcjonowanie stosowanych przez partnerów systemów azylowych (łącznie z rejestracją i wzmocnieniem odpowiednich zdolności przyjmowania migrantów i uchodźców), mając przy tym na uwadze podstawowe cele polegające na osiągnięciu spójności z unijnym dorobkiem prawnym dotyczącym azylu oraz na zagwarantowaniu, by partnerzy z Bałkanów Zachodnich byli uznawani za bezpieczne państwa trzecie;
 - dalej wzmacniać współpracę w zakresie readmisji, w tym w odniesieniu do obywateli państw trzecich, którzy ubiegają się o ochronę międzynarodową na Bałkanach Zachodnich, a nie kwalifikują się do objęcia ochroną międzynarodową;
 - zwiększyć zdolności do przeprowadzania dobrowolnych i przymusowych powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich do krajów ich pochodzenia;
 - pobudzić regionalną wymianę informacji oraz dalej ulepszać istniejące kanały komunikacji między partnerami z Bałkanów Zachodnich a UE;

- pogłębić współpracę i zwiększyć zdolności partnerów do przeciwdziałania szerzeniu dezinformacji i fałszywych informacji oraz wysiłkom podejmowanym przez podmioty zagraniczne w celu zinstrumentalizowania presji migracyjnej wzdłuż szlaków na Bałkanach Zachodnich;
- zwiększyć zdolności Bałkanów Zachodnich do reagowania na ewentualne cyberataki i zagrożenia hybrydowe;
- zwiększyć zdolności partnerów do likwidowania siatek zajmujących się przemytem i handlem ludźmi;
- odpowiedzieć na najważniejsze zagrożenia dla bezpieczeństwa i wyzwania humanitarne;
- zapewnić odpowiednie szkolenia w celu wzmocnienia spójnej reakcji na wyzwania we wspomnianych powyżej obszarach;
- wykorzystać istniejące instrumenty unijne i prowadzić w ich ramach współpracę, m.in. w kontekście misji i operacji w dziedzinie WPBiO, zgodnie z zintegrowanym podejściem;

28. dalej badały możliwości ściślejszej współpracy z CEPOL-em, Europolem, EASO i Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej w dziedzinach, którymi się zajmują, a także w ramach instrumentów polityki zagranicznej, m.in. w zakresie zapobiegania nielegalnym wtórnym przepływom i zwalczania przemytu migrantów oraz innych form poważnej przestępczości, w kontekście ogłoszonego przez Komisję Europejską zaproszenia do składania wniosków o finansowanie wspólnych partnerstw operacyjnych poprzez specjalne instrumenty finansowe;

29. skutecznie zwalczały przestępczość zorganizowaną (w szczególności zorganizowane siatki przestępcze zajmujące się przemytem migrantów, nielegalnym handlem bronią palną, produkcją narkotyków i handlem nimi, handlem ludźmi oraz praniem pieniędzy i popełniające przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów), a także terroryzm i brutalny ekstremizm;
30. doprowadziły do większej zbieżności norm i zdolności operacyjnych między partnerami z Bałkanów Zachodnich i we współpracy z partnerami z UE w dziedzinie migracji i bezpieczeństwa;
31. dalej poprawiały wyniki operacyjne państw członkowskich UE i partnerów z Bałkanów Zachodnich poprzez dzielenie się informacjami oraz stosownymi danymi na temat najważniejszych przypadków przestępczości transgranicznej, z zastrzeżeniem odnośnych wymogów ochrony danych;
32. zwiększyły udział partnerów z Bałkanów Zachodnich w stosownych działaniach operacyjnych w ramach cyklu polityki UE/EMPACT, m.in. poprzez uczestnictwo we wspólnych zespołach dochodzeniowo-śledczych (z możliwością utworzenia wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych UE – Bałkany Zachodnie) oraz w operacyjnych grupach zadaniowych (np. jednostkach dochodzeniowych policji, organach celnych, biurach ds. odzyskiwania mienia, jednostkach ds. dochodzeń finansowych, operacjach prowadzonych na granicach), jak również promowanie rozpoczęcia wykorzystywania aplikacji SIENA przez stosowne podmioty w zakresie egzekwowania prawa;
33. skutecznie wykorzystywały narzędzia Interpolu, w szczególności bazę zawierającą dane skradzionych lub utraconych dokumentów podróży, oraz aktywnie dzieliły się informacjami związanymi z bezpieczeństwem za pośrednictwem sieci I-24/7, zgodnie z przepisami unijnymi i krajowymi;

34. rozwijały współpracę i wymianę informacji w oparciu o przyjęte niedawno rozporządzenie (UE) 2019/1240 w sprawie utworzenia europejskiej sieci urzędników łącznikowych ds. imigracji i wykorzystywały tę sieć do propagowania instytucjonalnej i operacyjnej współpracy z partnerami w regionie;
35. w ścisłej współpracy z Europejską Strażą Graniczną i Przybrzeżną i EASO opracowały wspólny zarys analizy ryzyka, by zwiększyć orientację sytuacyjną i ujednolicić plany awaryjne na wypadek znacznego zwiększenia mieszanych przepływów migracyjnych;
36. zintensyfikowały wysiłki podejmowane przez partnerów z Bałkanów Zachodnich, by jeszcze bardziej dostosować ich polityki wizowe do polityki wizowej UE z myślą o zapewnieniu dobrego zarządzania migracją i środowiska bezpieczeństwa;

WZYWA KOMISJĘ, ABY:

37. zintensyfikowała, wraz z państwami członkowskimi i partnerami z Bałkanów Zachodnich, wysiłki na rzecz zapewnienia zawarcia i, w razie potrzeby, szybkiej zmiany oraz skutecznego wdrożenia wszystkich umów o statusie z partnerami z Bałkanów Zachodnich, przyczyniając się tym samym do nasilenia współpracy operacyjnej między nimi a Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
38. w dalszym ciągu oceniała współpracę z partnerami z Bałkanów Zachodnich w dziedzinie migracji i bezpieczeństwa i ich postępy w tym zakresie, także w ramach ogólnych stosunków UE z tym regionem;
39. wraz z partnerami z Bałkanów Zachodnich, oceniła wprowadzane przez nich obecnie środki i mechanizmy i przeanalizowała możliwości wykorzystania dodatkowych narzędzi i zasobów w celu przezwyciężenia wyzwań związanych z migracją i bezpieczeństwem;

40. dalej współpracowała z partnerami z Bałkanów Zachodnich i wspierała ich wysiłki na rzecz wdrożenia wspólnego planu działania dla Bałkanów Zachodnich w zakresie walki z terroryzmem oraz powiązanych z tym planem sześciu umów dwustronnych;
41. propagowała terminową wymianę informacji na temat zwalczania terroryzmu oraz zwiększyła zdolności w zakresie przewyżniania innych wyzwań związanych z bezpieczeństwem, np. poprzez wzmocnienie cyberbezpieczeństwa oraz – w oparciu o wyniki badań ryzyka – odporności na zagrożenia hybrydowe;
42. wspierała partnerów z Bałkanów Zachodnich w działaniach na rzecz zapobiegania i przeciwdziałania radykalizacji i brutalnemu ekstremizmowi, m.in. poprzez sieć upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw i stosowną realizację projektów finansowanych przez UE, a także regionalną sieć krajowych koordynatorów ds. zapobiegania brutalnemu ekstremizmowi i zwalczania go, której przewodniczy regionalny ekspert UE ds. zwalczania terroryzmu;
43. podjęła działania w następstwie przygotowanej przez Komisję oceny planu działania w sprawie nielegalnego handlu bronią między UE a Europą Południowo-Wschodnią (2015–2019)⁶ i włączyła „Plan działania na rzecz trwałego rozwiązania kwestii nielegalnego posiadania i niewłaściwego wykorzystywania BSiL i broni palnej oraz amunicji do nich, a także nielegalnego handlu taką bronią i amunicją na Bałkanach Zachodnich do 2024 r.” („plan działania”) do nowego planu działania UE w sprawie nielegalnego handlu bronią;
44. przeanalizowała i wsparła rozwijanie przez partnerów z Bałkanów Zachodnich interoperacyjnych krajowych systemów rejestracji danych biometrycznych / wymiany danych na temat osób ubiegających się o azyl i migrantów o nieuregulowanym statusie, które to systemy można by wzorować na zasadach technicznych i zasadach ochrony danych Eurodac, co umożliwiłoby regularną regionalną wymianę informacji i zapewniło na przyszłość ich interoperacyjność i kompatybilność z systemami unijnymi;

⁶ COM(2019) 293 final, 27.6.2019.

45. zbadała sposoby na dalsze zintensyfikowanie współpracy z partnerami z Bałkanów Zachodnich, w oparciu o możliwości oferowane przez niedawno przyjęte rozporządzenie w sprawie utworzenia europejskiej sieci urzędników łącznikowych ds. imigracji;

WZYWA STOSOWNE AGENCJE ZAJMUJĄCE SIĘ KWESTIAMI WYMIARU
SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH DO:

46. współpracy z partnerami z Bałkanów Zachodnich w tworzeniu wzajemnie połączonych krajowych ośrodków koordynacji do celów skutecznej polityki migracyjnej, zarządzania granicami i przewyższania wyzwań związanych z migracją oraz do terminowego wymieniać z właściwymi organami państw członkowskich i państw stowarzyszonych w ramach Schengen wszystkich odnośnych informacji w celu opracowania wspólnej analizy ryzyka;
47. zintensyfikowania współpracy między przedstawicielami stosownych agencji ds. WSiSW w regionie, w tym ich współpracy z władzami lokalnymi;
48. pogłębienia współpracy między stosownymi agencjami a misjami w dziedzinie WPBiO, jak przewidziano w umowie w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO;
49. wspierania wymiany informacji i wiedzy między partnerami z Bałkanów Zachodnich i ich odpowiednikami w UE, np. Europolem, CEPOL-em, Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej i EASO, z zastrzeżeniem odnośnych wymogów w zakresie ochrony danych, m.in. poprzez zapewnianie pomocy na rzecz wzmocnienia zdolności straży granicznej, policji / innych organów ścigania, straży przybrzeżnej oraz organów ds. migracji, azylu i powrotów, jak również do usprawnienia przepływu informacji na Bałkanach Zachodnich i promowania wykorzystywania aplikacji SIENA w tym regionie;

50. zwiększenia uczestnictwa partnerów z Bałkanów Zachodnich w działaniach operacyjnych w ramach cyklu polityki UE/EMPACT oraz poparcia dla tych działań, a także do dalszej pomocy, w stosownych przypadkach, w tworzeniu lub rozwijaniu operacyjnych grup zadaniowych w ramach planu działań operacyjnych EMPACT dotyczącego zwalczania ułatwiania nielegalnej imigracji i innych planów działań operacyjnych, z myślą o zidentyfikowaniu celów o dużym znaczeniu dla transgranicznych zorganizowanych grup przestępczych, a także do wspierania takich dochodzeń;
51. przeanalizowania i wsparcia rozwijania przez partnerów z Bałkanów Zachodnich interoperacyjnych krajowych systemów rejestracji danych biometrycznych / wymiany danych na temat osób ubiegających się o azyl i migrantów o nieuregulowanym statusie, które to systemy można by wzorować na zasadach technicznych i zasadach ochrony danych Eurodac, co umożliwiłoby regularną regionalną wymianę informacji i zapewniło na przyszłość ich interoperacyjność i kompatybilność z systemami unijnymi;
52. stosowania unijnego podejścia do narkotyków, w tym gromadzenia danych, tworzenia krajowych obserwatoriów ds. narkotyków i systemu wczesnego ostrzegania, poprzez podpisanie przez Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii dalszych uzgodnień roboczych z partnerami z regionu, a następnie ich wdrażanie.
-